

Definitieve beschikking

Vereniging Natuurmonumenten
De heer A. van den Heuvel
Westelijke Havendijk 21
4703 RA ROOSENDAAL

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
info@brabant.nl
www.brabant.nl
Bank ING 67.45.60.043
Postbank 1070176

Onderwerp

Besluit op aanvraag om vergunning ex artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998

Nummer

1457102/1477409

Directie

Ecologie

Aanvraag

Bij brief van 13 oktober 2008 heeft de aanvrager een aanvraag ingediend om een vergunning ingevolge artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 (verder: de wet). De vergunningaanvraag is op 15 oktober 2008 ontvangen.

De aanvraag heeft betrekking op natuurontwikkeling op het landgoed Grootte Meer. Deze activiteiten vinden plaats in het Natura 2000-gebied Brabantse Wal.

Da aanvraag bestaat ondermeer uit een door de aanvrager opgestelde analyse van de effecten van de werkzaamheden op de verschillende instandhoudingsdoelstellingen (hierna: natuurtoets) en een rapport opgesteld door RAVON getiteld "Advies voor opschoning van de Leemputten" (rapportnummer 2008-10, juli 2008).

Procedure

Bij brief van 27 oktober 2008 hebben wij de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen voor 22 november 2008. Op 6 november 2008 zijn de gegevens ontvangen.

Adviezen

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 44, lid 2, van de wet hebben wij advies gevraagd aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht.

Tevens hebben wij ingevolge de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de Brabantse Milieufederatie de gelegenheid gegeven een advies inzake de aanvraag naar voren te brengen.

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus, lijn 61 en 64, halte Provinciehuis of met de treintaxi.

Binnen de gestelde termijn zijn geen adviezen ontvangen.

Natuurbeschermingswet 1998 (wettelijk kader)

Aanwijzingsbevoegdheid

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) kan een natuurmonument aanwijzen als beschermd natuurmonument (artikel 10, eerste lid, van de wet). Op grond van artikel 10a van de wet wijst de minister van LNV gebieden aan ter uitvoering van richtlijn (EEG) nummer 79/409 (Vogelrichtlijn) en richtlijn (EEG) nummer 92/43 (Habitatrichtlijn).

Een besluit houdende de aanwijzing van een natuurmonument als beschermd natuurmonument als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de wet vervalt met ingang van het tijdstip waarop doch slechts voor zover dat beschermd natuurmonument deel uitmaakt van een aangewezen gebied als bedoeld in artikel 10a, eerste lid van de wet. De instandhoudingsdoelstelling van laatstgenoemd gebied heeft in dat geval mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het vervallen aanwijzingsbesluit (zie artikel 15a, tweede en derde lid, van de wet).

Ingevolge artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de wet in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, gelden de reeds door de minister van LNV aangewezen vogelrichtlijngebieden als besluiten als bedoeld in artikel 10a van de wet.

Ingevolge het tweede lid van artikel V vervalt met ingang van 1 oktober 2005 in gevallen waarin een beschermd natuurmonument geheel of gedeeltelijk deel uitmaakt van een reeds aangewezen vogelrichtlijngebied, het besluit houdende de aanwijzing van dat beschermde natuurmonument.

Bevoegd gezag inzake vergunningverlening

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant zijn bevoegd gezag inzake deze vergunningaanvraag op grond van artikel 2, eerste lid, van de wet. Deze bevoegdheid bepaalt zich tot de aangewezen beschermde natuurmonumenten op grond van artikel 10 en de aangewezen vogelrichtlijngebieden op grond van artikel 10a van de wet.

De minister van LNV heeft de habitatrichtlijngebieden nog niet conform artikel 10a dan wel artikel 12, derde lid (voorlopig), van de wet aangewezen.

Op 8 december 2004 heeft de Europese Commissie de door Nederland aangemelde habitatrichtlijngebieden op de communautaire lijst geplaatst.

De Habitatrichtlijn maakt voor de toepasselijkheid van artikel 6, lid 2, 3 en 4 geen onderscheid tussen formeel aangewezen gebieden en gebieden die door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Nu de wet dient ter implementatie van de Habitatrichtlijn moet artikel 19d van de wet richtlijnconform worden

geïnterpreteerd. Voornoemde toepassing is conform de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 28 februari 2007 (nummer 200604026).

Nummer
1457102/1477409

Vergunningplicht

Artikel 19d, eerste lid, van de wet bepaalt dat het verboden is zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen projecten te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een op grond van artikel 10a, eerste lid, van de wet aangewezen gebied kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval, projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de wet moet rekening worden gehouden met de gevolgen die een project of andere handeling kan hebben gelet op de instandhoudingsdoelstelling van het betrokken gebied (artikel 19 e van de wet).

Beschermd gebied (Natura 2000-gebied; beschermd natuurmonument)

Het Natura 2000-gebied Brabantse Wal omvat het Beschermd Natuurmonument “Kortenhoeff”, het Vogelrichtlijngebied “Brabantse Wal” en het Habitatrictlijngebied “Ossendrecht”.

Beschermd natuurmonument

Het beschermd natuurmonument Kortenhoeff ligt buiten de invloedssfeer van het project en wordt daarmee ook verder buiten beschouwing gelaten.

Vogelrichtlijngebied

De Brabantse Wal is aangewezen als speciale beschermingszone krachtens de richtlijn inzake behoud van de vogelstand (79/409/EEG), bij besluit van 24 maart 2000, kenmerk N/2000/337. Zoals hiervoor bij het wettelijk kader is aangegeven, is deze aanwijzing een besluit overeenkomstig artikel 10a van de wet. Voor zover het beschermd natuurmonument deel uitmaakt van dit gebied, vervalt het beschermd natuurmonument. De doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het vervallen besluit maken onderdeel uit van de instandhoudingsdoelstelling zoals die is opgenomen in de aanwijzing in het kader van de Vogelrichtlijn.

De Brabantse Wal kwalificeert als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn, omdat het gebied behoort tot één van de vijf belangrijkste broedgebieden voor de wespandief, nachtzwaluw, zwarte specht en boomleeuwerik in Nederland. Daarnaast is het aangewezen gebied ook van

betekenis voor een aantal andere vogelsoorten die er in behoorlijke aantallen voorkomen.

Nummer
1457102/1477409

De aanwijzing als Vogelrichtlijngebied heeft betrekking op de volgende vogelsoorten:

- A004 Dodaars (broedvogel);
- A008 Geoorde fuut (broedvogel);
- A072 Wespendif (broedvogel);
- A224 Nachtzwaluw (broedvogel);
- A236 Zwarte specht (broedvogel);
- A246 Boomleeuwerik (broedvogel).

Habitatrichtlijngebied

Ossendrecht is aangemeld als speciale beschermingszone krachtens de Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Op 20 mei 2003 vond de definitieve aanmelding plaats. Op 8 december 2004 heeft de Europese Commissie de lijst vastgesteld. Het gebied is nog niet aangewezen en er zijn nog geen instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd.

Ossendrecht is op de communautaire lijst geplaatst vanwege het voorkomen van de volgende habitattypen en/of soorten.

Voorkomende Habitattypen:

- H2310 Psammofiele heide met Calluna en Genista;
- H2330 Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen;
- H3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten (Littorelletalia uniflorae);
- H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de Littorelletalia uniflorae en/of Isoeto-Nanojuncetea;
- H3160 Dystrofe natuurlijke poelen en meren;
- H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix.

Voorkomende soorten Habitatrichtlijn:

- H1166 Kamsalamander;
- H1831 Drijvende waterweegbree.

Feiten en omstandigheden

Het werkgebied bestaat uit de terreinonderdelen Kleine Meer, Ranonkelven, Leemputten en de verbindingszone Kleine Meer – Ranonkelven allen gelegen op het Landgoed Grote Meer.

Het Kleine en Grote Meer bestaan voornamelijk uit droge en natte heide met her en der verspreide (gebufferde) vennen. Daarnaast bestaat het voornamelijk uit naaldbos. In de omgeving van het Kleine Meer zijn nog verschillende reliëfrijke droge en vochtige heiderestantjes aanwezig. Door verbossing zijn ze onderling geïsoleerd geraakt. Dit resulteert in verlies van leefgebied van

ondermeer levendbarende hagedis, nachtzwaluw, heideblauwtje, bont dikkopje en andere planten- en diersoorten van vochtige en droge heide. Ook het Kleine Meer zelf, alsmede het Ranonkelven, de Leemputten en het Noordven, hebben te maken met verbossing en vergrassing. Voor behoud en herstel van de soortdiversiteit worden de resterende open terreindelen binnen dit project vergroot en verbonden en de vergrassing wordt teruggedrongen. Het kappen van opslag en bomen, het vrijstellen van venoevers en kleinschalig plaggen vormen de belangrijkste uit te voeren maatregelen. Deze werkzaamheden staan gepland voor november 2008 – april 2009.

Nummer
1457102/1477409

De voedselrijkere Leemputten vormen momenteel het belangrijkste voortplantingsbiotoop voor een geïsoleerde populatie kamsalamanders. Als gevolg van grootschalige verlanding met onder andere grote lisdodde, staat de functie als voortplantingsbiotoop onder druk. De voortplantingsfunctie kan worden behouden door gefaseerd en cyclisch de Leemputten op te schonen. Deze werkzaamheden staan gepland voor september - oktober 2009.

Uit de natuurtoets blijkt dat een drietal habitattypen binnen (de invloedssfeer van) het projectgebied voorkomen. Dit zijn de typen:

- H2310 stuifzandheide met struikhei / droge heide;
- H3130 zwak gebufferde vennen;
- H4010 vochtige heiden.

Daarnaast komen de volgende kwalificerende soorten binnen (de invloedssfeer van) het projectgebied voor:

- A224 Nachtzwaluw (broedvogel);
- A246 Boomleeuwerik (broedvogel);
- H1166 Kamsalamander;
- H1831 Drijvende waterweegbree.

De overige typen en soorten komen niet voor binnen (de invloedssfeer van) het projectgebied en worden dan ook verder buiten beschouwing gelaten.

Overwegingen

Enkele van de belangrijkste maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te halen zijn opgenomen in de Knelpunten- en kansanalyse Brabantse Wal, (bron: ministerie van LNV, juni 2007). Deze omvatten onder meer:

1. **Omvorming van bos naar heide en stuifzand.** Met name rond de vennen kan dit veel natuurwinst opleveren door toename schone lokale kwel en verhoging grondwaterstanden (natte habitattypen) en herstel van de windwerking (zeer zwak en zwakgebufferde vennen). De maatregel is zeer effectief. Daarnaast past ze bij kernopgave 6.1 uit het gebiedendocument (Zeer zwakgebufferde vennen: Herstel en duurzaam behoud van grote zeer zwakgebufferde vennen H3110 in grote open heidevelden) en draagt bij aan het vergroten van de

habitattypen vochtige heide (hogere zandgronden, stuifzandheide en stuifzanden).

Nummer

1457102/1477409

2. **Maaien, plaggen, begrazen.** Valt onder regulier natuurbeheer.
3. **Schonen vennen.** In het algemeen geldt dat als de hydrologische situatie verbeterd is, deze maatregel eenmalig nodig kan zijn om de organische laag te verwijderen. Hierbij is het van belang op te passen voor schade aan zaadbanken!
4. **Opslag verwijderen.** Periodiek uitgevoerd in natte heide en vennen. Goede resultaten in tegengaan vergrassing. Rond de Leemputten is deze maatregel nodig om beschaduwing en bladval tegen te gaan.

Daarnaast zijn onder meer de volgende kernopgaven voor de Brabantse Wal opgesteld (bron: Gebiedendocument Brabantse Wal, min. van LNV):

- **Structuurrijke droge heiden:** Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als nachtzwaluw A224.
- **Intern verbinden:** Verbinden heide- en stuifzandencomplexen met oog op fauna.

De beschreven maatregelen uit de aanvraag vallen alle binnen bovengenoemde voorgenomen maatregelen en de opgestelde kernopgaven. De aanvraag maakt dan ook deel uit van een pakket van maatregelen die getroffen worden om te (blijven) voldoen aan de instandhoudingsdoelstellingen.

Als gevolg van de beschreven maatregelen in de aanvraag zal de opslag langs de vennen verwijderd worden en daarmee onder meer de hydrologisch situatie van de vennen verbeteren. Door de verbindingszone open te kappen ontstaat er weer een corridor voor kwetsbare soorten.

Uit de aangeleverde natuurtoets blijkt dat er voor de habitattypen alleen incidenteel een negatief effect optreedt voor het type zwakgebufferde vennen. Dit komt doordat een deel van de Leemputten geschoond zal gaan worden, omdat deze grotendeels is dichtgegroeid. Na uitvoering van de werkzaamheden treedt er echter voor hetzelfde habitatype een structureel positief effect op. Er worden verschillende maatregelen getroffen om het negatief effect tot een minimum te beperken. De belangrijkste zijn dat er in de niet kwetsbare periode gewerkt zal gaan worden en dat niet het geheel in één keer geschoond gaat worden. Daarnaast wordt het areaal uitgebreid van de typen stuifzandheide met struikhei én vochtige heide. De maatregelen zijn als voorschrift opgenomen.

Ook blijkt uit de natuurtoets dat er voor de habitatsoorten kamsalamander en drijvende waterweegbree in eerste instantie een incidenteel negatief effect optreedt alvorens er een structureel positief effect optreedt. Deze negatieve effecten kunnen optreden in de Leemputten. Hier komen beide soorten voor.

Dit ven zal deels geschoond worden. De negatieve effecten worden door maatregelen tot een minimum beperkt. De belangrijkste zijn dat er in de niet kwetsbare periode gewerkt zal gaan worden en dat niet het geheel in één keer geschoond gaat worden. Ook zal er worden gewerkt met een open bak of korfmaaier waardoor zaden en dieren terug kunnen stromen in het water. Bij de werkzaamheden zal een gekwalificeerde ecoloog aanwezig moeten zijn om eventuele kwalificerende soorten te verplaatsen naar een vergelijkbaar biotoop in de directe omgeving. Door de maatregelen en mede doordat er gefaseerd gewerkt zal gaan worden, is er geen kans dat de lokale populaties van beide soorten uit zullen sterven. De maatregelen zijn als voorschrift opgenomen.

Nummer

1457102/1477409

Ten slotte worden er voor de kwalificerende broedvogelsoorten geen negatieve effecten verwacht, mede doordat er buiten het broedseizoen zal worden gewerkt. Wel zijn structurele positieve effecten te verwachten voor de boomleeuwerik en de nachtzwaluw, omdat er voor deze soorten nieuwe habitat gecreëerd zal worden.

Conclusie

Aangezien de eventuele negatieve effecten door (voorzorgs)maatregelen tot een minimum beperkt worden en aangezien er voor verschillende kwalificerende soorten en habitats er een verbeterde situatie zal ontstaan, kan de vergunning verleend worden. Daarnaast vallen de werkzaamheden binnen de (kern)opgaven van het Natura 2000-gebied Brabantse Wal. Aan deze vergunning zijn voorschriften verbonden om de (mogelijke) negatieve effecten tot een minimum te beperken.

Besluit**Nummer**

1457102/1477409

Gelet op de bepalingen in de Natuurbeschermingswet 1998

**VERLENEN GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT
HIERBIJ VERGUNNING EX ARTIKEL 19d**

aan Vereniging Natuurmonumenten voor het uitvoeren van enkele natuurtechnische maatregelen. De activiteiten vinden plaats op het landgoed Groote Meer, bekend onder de terreindelen Kleine Meer, Ranonkelven, Leemputten en de verbindingszone Kleine Meer – Ranonkelven (zie bijgevoegde kaart), in de gemeente Woensdrecht, gelegen in het Natura 2000-gebied Brabantse Wal.

De vergunning wordt verleend voor de periode van 1 september 2009 tot en met 31 oktober 2009 voor het opschonen van de Leemputten en vanaf de dag na verzenden van dit besluit t/m 30 april 2009 voor de overige werkzaamheden zoals opgenomen in de projectomschrijving.

Aan deze vergunning zijn de volgende voorschriften en beperkingen verbonden:

1. Tijdens de werkzaamheden zal er een gekwalificeerde ecooloog aanwezig moeten zijn. Deze zal eventueel aanwezige kwalificerende habitatsoorten dienen te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving.
2. Het opschonen van de Leemputten gebeurt met materieel waarbij aanwezige dieren en zaden terug kunnen stromen naar het water, bijvoorbeeld korfmaaier/open bak.

's-Hertogenbosch, 16 december 2008.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

ir. M.C. Visser,
bureauhoofd Natuurverkenningen.

Bekendmaking en kennisgeving

Dit besluit wordt bekendgemaakt door toezending aan (Vereniging Natuurmonumenten, Westelijke Havendijk 21 te Roosendaal), degene(n) die we om een advies hebben gevraagd en overige belanghebbenden.

Kennisgeving vindt plaats in BN de Stem, Editie Bergen op Zoom op dinsdag 23 december 2008.

Nummer

1457102/1477409

Rechtsmiddelen

Als u het met dit besluit niet eens bent, kunt u schriftelijk bezwaar maken binnen zes weken (vanaf 1 dag) na verzending van dit besluit.

Het bezwaarschrift moet voorzien zijn van een handtekening, naam en adres, datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en waarom u het met dat besluit niet eens bent. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Het secretariaat van de Hoor- en Adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Wij verzoeken u om in de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden.

Het secretariaat van de Hoor- en Adviescommissie is bereikbaar op telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 16 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage.

Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om het bezwaar te behandelen. Voorwaarde om zo'n voorlopige voorziening te vragen is, dat er sprake is van een spoedeisend belang.

Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Afschrift aan:

- 0 Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Natuur,
Postbus 20401, 2500 EK Den Haag
- 0 Ministerie van LNV, Directie Regionale Zaken, Vestiging Eindhoven,
t.a.v. De heer G. Verschuren, Postbus 6111, 5600 HC EINDHOVEN
- 0 Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente
Woensdrecht, Postbus 24, 4630 AA HOOGERHEIDE
- 0 handhaver (ROH/HNBW, N1-K40)
- 0 A. v/d Zee (ROH/HNBW, N1-K40)
- 0 Secr. Groene Wetten, auteursexemplaar (NV - V13-13)
- 0 dossier
- 0 Brabantse Milieufederatie, F. Swinkels, Postbus 591,
5000 AN Tilburg

Nummer

1457102/1477409